

Rendició de València, el 28 de setembre del 1238, per Jaume I el Conqueridor. El Fur de València, redactat primerament en llatí, fou traduït al català (1261) i constitueix el primer monument jurídic en el nostre idioma.

Onze de Setembre del 1.714

A Barcelona, a la Ronda de Sant Pere, hi havia el Monument a les Víctimes de l'Onze de Setembre.

En temps del dictador Primo de Rivera, es mantingué un clos, per tal que ningú no el contemplés.

Quan Catalunya podia parlar la llengua que Déu ens ha donat, la Nació Catalana, honorava la memòria de Rafael de Casanova i els seus companys, que caigueren, morts o ferits, en aquell indret, defensant la llibertat de Catalunya.

Perduda la llibertat, enderrocat el Monument !! Ja no en resta més que el record i l'esperit que comporta aquest record, l'estat d'ànim propi de qui veu la seva pròpia terra, petjada per les botes de les forces d'ocupació, compartit el fet, desgraciadament, per catalans que no es recorden, ara i encara, de que ho són.

Felip V. i Franco, són del mateix comportament i digueren la mateixa frase: - " Dominado el territorio de Catalunya por las fuerzas a mi mando, toca a mi persona establecer soberanía en él " .

Llegiu ara, si us plau, què en diu la "Història Nacional de Catalunya" de Ferran Soldevila, sobre aquells temps del 1700 i tants i sobre aquells fets, que són tant d'avui :

" Felip V. tot sol, Espanya tota sola, no hauria pogut dominar Catalunya, àdhuc reduïda com era a dues places fortes : Barcelona i Cardona. Els esdeveniments ho demostren : els testimonis en són abundosos. Voltaire, en "Le Siècle de Louis XIV", en recollia encara els ecos, quan referint-se als catalans, escrivia : " -llur tenaç resistència va provar que Felip V. alliberat fins i tot del seu competidor, no podia reduir-los tot sol".

Mentre l'hora de rebre els grans reforços francesos arribava, el Duc de Pòpuli, generalíssim de Felip V. a Catalunya, descapdellava damunt el país una guerra de terror. "Cal fer ús del ferro i del foc, per cauteritzar membres tan danvats" - escrivia aprovant l'incendi i la matança de Sant Quintí de Mediona ; i devastacions, cremes, exterminis, saqueigs, apaordien les poblacions ; soldats i miquelets catalans no rebien quarter i eren penjats sense remissió. Així van caure dignes figures de patriotes, com Bach de Roda i el Pagès de Peracolls, penjats ambdós a Vic, aquell el 2 de novembre del 1713, aquest, malgrat les seves ferides, el 17 ó 18 d'abril del 1714.

Una cançó popular, de les més belles del nostre cançoner, vingué aviat a enaltir el record de Francesc Macià Bach de Roda, al qual són atribuïdes aquelles nobles paraules :